

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (nionde avdelningen)

den 13 januari 2022*

”Begäran om förhandsavgörande – Direktiv 2011/7/EU – Bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner – Tillämpningsområde – Begreppet ’handelstransaktioner’ – Offentlig myndighet i dess egenskap av borgenär till ett företag – Omfattas inte – Situation där en offentlig myndighet upplåter en tidsbegränsad nyttjanderätt till en fastighet till ett företag mot betalning av en årlig avgift”

I mål C-327/20,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Sąd Okręgowy w Opolu (Regiondomstolen i Opole, Polen) genom beslut av den 10 mars 2020, som inkom till domstolen den 22 juli 2020, i målet

Skarb Państwa – Starosta Nyski

mot

New Media Development & Hotel Services sp. z o.o.,

meddelar

DOMSTOLEN (nionde avdelningen)

sammansatt av ordföranden för tredje avdelningen K. Jürimäe, tillika tillförordnad ordförande på nionde avdelningen, samt domarna S. Rodin och N. Piçarra (referent),

generaladvokat: J. Richard de la Tour,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Polens regering, genom B. Majczyna, i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom M. Brauhoff och G. Gattinara, båda i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: polska.

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 6.3 b i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/35/EG av den 29 juni 2000 om bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner (EGT L 200, 2000, s. 35), och av artikel 2 led 1 och artikel 12.4 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/7/EU av den 16 februari 2011 om bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner (EUT L 48, 2011, s. 1, och rättelse i EUT L 233, 2012, s. 3).
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan Skarb Państwa – Starosta Nyski (finansministeriet – distriktet Nysa, Polen) (nedan kallat finansministeriet) och New Media Development & Hotel Services Sp. z o.o. (nedan kallad New Media), angående den ränta som ska utgå för dröjsmål med betalningen av en årlig avgift som finansministeriet tar ut som ersättning för den tidsobegränsade nyttjanderätten till mark, som upplåtits till New Media.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

Direktiv 2011/7

- 3 I skälen 3, 8, 9, 14 och 23 i direktiv 2011/7 anges följande:
 - ”(3) Många betalningar vid handelstransaktioner mellan ekonomiska aktörer eller mellan ekonomiska aktörer och offentliga myndigheter görs senare än vad som parterna enats om i avtalet eller i standardavtalsvillkoren. Trots att varorna och tjänsterna tillhandahållits betalas fakturorna för dem i många fall långt efter förfallodatum. Dessa sena betalningar inverkar negativt på företagets likviditet och komplicerar deras ekonomiska förvaltning. Det påverkar också deras konkurrenskraft och lönsamhet när borgenären behöver extern finansiering på grund av sena betalningar. Risk för en sådan negativ inverkan ökar markant i tider av ekonomisk nedgång när det är svårare att få finansiering.
- ...
- (8) Tillämpningsområdet för detta direktiv bör begränsas till betalningar som görs som ersättning vid handelstransaktioner. Detta direktiv bör inte reglera transaktioner med konsumenter, räntor i samband med andra betalningar, t.ex. betalningar enligt lagstiftningen om checkar och växlar, eller betalningar av skadestånd, inbegripet betalningar från försäkringsbolag. ...

(9) Detta direktiv bör reglera samtliga handelstransaktioner oberoende av om de sker mellan privata eller offentliga företag eller mellan företag och offentliga myndigheter, med beaktande av att offentliga myndigheter verkställer ett stort antal betalningar till företag. ...

...

(14) För att skapa enhetlighet i unionslagstiftningen bör definitionen av upphandlande myndigheter i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/17/EG av den 31 mars 2004 om samordning av förfarandena vid upphandling på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster [(EUT L 134, 2004, s. 1)], och i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/18/EG av den 31 mars 2004 om samordning av förfarandena vid offentlig upphandling av byggentreprenader, varor och tjänster [(EUT L 134, 2004, s. 114)] gälla i detta direktiv.

...

(23) I regel har offentliga myndigheter mindre finansieringsproblem eftersom de har säkrare, mer förutsebara och mer kontinuerliga intäkter än företag. Dessutom kan många offentliga myndigheter få finansiering på bättre villkor än företag. Samtidigt är offentliga myndigheter inte lika beroende som företag av att bygga upp stabila affärsförbindelser för att uppnå sina mål. Offentliga myndigheters långa betalningstider och sena betalningar för varor och tjänster leder till omotiverade kostnader för företag. Det är därför lämpligt att särskilda bestämmelser införs för handelstransaktioner som rör tillhandahållande av varor eller tjänster från företag till offentliga myndigheter, i vilka särskilt betalningstider fastställs som i normalfallet inte överstiger 30 kalenderdagar, om inte annat uttryckligen fastställts i avtalet och under förutsättning av att det är objektivt motiverat mot bakgrund av avtalets särskilda karaktär eller inslag och inte i något fall överstiger 60 kalenderdagar.”

4 I artikel 1 i detta direktiv, som har rubriken ”Syfte och tillämpningsområde”, föreskrivs följande:

”1. Syftet med detta direktiv är att bekämpa sena betalningar vid handelstransaktioner, för att se till att den inre marknaden fungerar väl och därigenom främja företagens, särskilt de små och medelstora företagens, konkurrenskraft.

2. Detta direktiv ska gälla alla betalningar som görs som ersättning vid handelstransaktioner.

...”

5 I artikel 2 i direktiv 2002/47, som har rubriken ”Definitioner”, föreskrivs följande:

”I detta direktiv avses med:

1. *handelstransaktioner*: transaktioner mellan företag eller mellan företag och offentliga myndigheter som leder till leverans av varor eller tillhandahållande av tjänster mot ersättning,

2. *offentlig myndighet*: varje upphandlande myndighet enligt definitionen i artikel 2 [led] 1 a i direktiv [2004/17] och i artikel 1.9 i direktiv [2004/18], oavsett upphandlingens föremål eller värde,

3. *företag*: varje organisation, utom en offentlig myndighet, som handlar inom sin oberoende ekonomiska eller yrkesmässiga verksamhet, även om den verksamheten bedrivs av en ensam person,

...

6. *lagstadgad ränta vid sen betalning*: enkel ränta vid sen betalning enligt en räntesats som motsvarar summan av referensräntan och minst åtta procentenheter,

...”

6 I artikel 3.1 i direktiv 2011/7, avseende transaktioner mellan företag, föreskrivs att medlemsstaterna ska säkerställa att borgenären, vid sådana transaktioner, är berättigad till ränta vid sen betalning utan att det krävs en påminnelse om de villkor som anges däri är uppfyllda.

7 I artikel 4 i direktivet, med rubriken ”Transaktioner mellan företag och offentliga myndigheter”, anges följande i punkt 1:

”Medlemsstaterna ska säkerställa att borgenären vid handelstransaktioner, där gäldenären är en offentlig myndighet, utan att det krävs en påminnelse har rätt till lagstadgad ränta vid sen betalning vid utgången av den period som anges i punkterna 3, 4 eller 6, om följande villkor uppfylls:

a) Borgenären har fullgjort sina avtalsenliga och lagstadgade skyldigheter.

b) Borgenären har inte mottagit det förfallna beloppet i tid, under förutsättning att gäldenären inte är ansvarig för dröjsmålet.

...”

8 Enligt artikel 13 första stycket i detta direktiv ska direktiv 2000/35 upphöra att gälla med verkan från och med den 16 mars 2013.

Direktiv 2004/17

9 I artikel 2.1 a i direktiv 2004/17 definierades upphandlande myndighet som en ”statlig, regional eller lokal myndighet, offentligrättsligt organ samt sammanslutning av en eller flera sådana myndigheter eller ett eller flera sådana organ”.

10 Denna definition motsvarar i huvudsak definitionen i artikel 3.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/25/EU av den 26 februari 2014 om upphandling av enheter som är verksamma på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster och om upphävande av direktiv 2004/17/EG (EUT L 94, 2014, s. 243), med verkan från och med den 18 april 2016.

Direktiv 2004/18

11 I artikel 1.9 i direktiv 2004/18 definierades begreppet ”upphandlande myndigheter” på samma sätt som i artikel 2.1 a i direktiv 2004/17.

- 12 Direktiv 2004/18 har, från och med den 18 april 2016, ersatts av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU av den 26 februari 2014 om offentlig upphandling och om upphävande av direktiv 2004/18/EG (EUT L 94, 2014, s. 65), med verkan från och med den 18 april 2016. Artikel 2.1 led 1 och artikel 10 a i direktiv 2014/24 motsvarar artikel 1.9 respektive artikel 16 a i direktiv 2004/18.

Polsk rätt

Lagen av den 8 mars 2013

- 13 Ustawa o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (lag om bekämpande av kraftiga betalningsförseningar vid handelstransaktioner, konsoliderad version) av den 8 mars 2013 (Dz. U. år 2019, position 118) (nedan kallad lagen av den 8 mars 2013), införlivar direktiv 2011/7 med polsk rätt och trädde i kraft den 28 april 2013.

- 14 I artikel 2 i lagen av den 8 mars 2013 föreskrivs följande:

”Bestämmelserna i [denna lag] ska tillämpas på kommersiella transaktioner mellan uteslutande nedanstående parter:

- 1) företagare i den mening som avses i ustawa ... – Prawo przedsiębiorców [(lag om företagares rättigheter), av den 6 mars 2018];

...

- 3) enheter som avses i artikel 3.1 i utsawa ... – Prawo zamówień publicznych [(lag om offentlig upphandling), av den 29 januari 2004] ...”

- 15 Artikel 4 leden 1–3 i lagen av den 8 mars 2013 innehåller följande definitioner:

”I detta direktiv avses med:

- 1) *handelstransaktion*: ett avtal om leverans av varor eller tillhandahållande av tjänster mot ersättning, om de parter som avses i artikel 2 ingår avtalet inom ramen för den verksamhet de bedriver,

...

- 2) *offentlig myndighet*: de enheter som avses i artikel 3.1 leden 1–3a i lagen av den 29 januari 2004 om offentlig upphandling,

- 3) *lagstadgad ränta vid förseningar i handelstransaktioner*:

- a) vid handelstransaktioner där gäldenären är en offentlig enhet inom sjukvårdssektorn gäller följande: ränta till ett belopp som motsvarar referensräntan för Polens centralbank plus åtta procentenheter,
b) vid handelstransaktioner där gäldenären inte är en offentlig enhet inom sjukvårdssektorn gäller följande: ränta till ett belopp som motsvarar referensräntan för Polens centralbank plus tio procentenheter ...”

16 I artikel 7.1 i lagen av den 8 mars 2013 föreskrivs följande:

”Med undantag för transaktioner där gäldenären är en offentlig myndighet har borgenärer som är parter i handelstransaktioner, utan att det krävs en betalningsföreläggande och såvida inte parterna har avtalat om en högre räntesats vid sen betalning, rätt till lagstadgad ränta vid sen betalning för perioden mellan den dag då betalningen förfaller till betalning till dess att betalning sker, under förutsättning att följande kumulativa villkor är uppfyllda:

- 1) borgenären har fullgjort sina skyldigheter,
- 2) borgenären har inte erhållit betalning inom den i avtalet angivna fristen.”

Lagen om förvaltning av fast egendom

17 I artikel 71 i ustawa o gospodarce nieruchomościami (lag om fastighetsförvaltning) av den 21 augusti 1997 (Dz. U. år 2018, position 2204), föreskriver följande i punkterna 1 och 4:

”1. Upplåtelse av tidsobegränsade nyttjanderätter till mark är föremål för en första avgift samt årliga avgifter.

...

4. De årliga avgifterna ska betalas i förskott senast den 31 mars varje år under hela den pågående nyttjandeperioden. ...”

Civillagen

18 Enligt artikel 232.1 och 232.2 i Kodeks cywilny (civillagen) av den 23 april 1964 (Dz. U. år 1964, nr 16, position 93), i den lydelse som är tillämplig i det nationella målet (nedan kallad civillagen):

”Mark som utgör statlig egendom och som är belägen inom städernas administrativa gränser, statlig mark som är belägen utanför dessa gränser men som ingår i stadsplanen och som används för att uppnå statens ekonomiska mål, och mark som ägs av regionala eller lokala myndigheter eller sammanslutningar av dessa kan upplåtas stadigvarande till fysiska och juridiska personer.

I fall som anges i särskilda bestämmelser får den stadigvarande nyttjanderätten även omfatta annan mark tillhörande statliga, regionala eller lokala myndigheter eller deras sammanslutningar.”

19 I artikel 238 i denna lag föreskrivs att ”[d]en som innehar en tidsobegränsad nyttjanderätt ska betala en årlig avgift till ägaren under den tid nyttjanderätten gäller”.

20 Enligt artikel 481.1 i nämnda lag kan borgenären, om gäldenären betalar ett ekonomiskt vederlag för sent, kräva dröjsmålsränta även om borgenären inte har lidit någon skada och förseningen beror på omständigheter som inte kan tillskrivas gäldenären.

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 21 Inom ramen för ett avtal som ingicks den 15 maj 2014 förvärvade New Media en tidsobegränsad nyttjanderätt till mark från en person till vilken finansministeriet ursprungligen hade upplåtit nyttjanderätten. Enligt artikel 71 i lagen om fastighetsförvaltning är New Media, i egenskap av tidsobegränsad nyttjanderättshavare, skyldig att erlägga en årlig avgift till finansministeriet.
- 22 Eftersom finansministeriet per den 31 mars 2018 ännu inte hade erhållit denna avgift väckte ministeriet talan vid Sąd Rejonowy w Nysie (Distriktsdomstolen i Nysa, Polen) och yrkade att New Media skulle förpliktas att betala 3 365,55 polska zloty (PLN) (cirka 755 euro), jämte lagstadgad dröjsmålsränta, i enlighet med bestämmelserna i lagen av den 8 mars 2013.
- 23 Genom dom av den 24 maj 2019 förpliktade nämnda domstol New Media, med stöd av artikel 481 i civillagen och inte med stöd av bestämmelserna i lagen av den 8 mars 2013, att betala det i det nationella målet aktuella beloppet jämte lagstadgad dröjsmålsränta beräknad från och med den 1 april 2018. Denna domstol motiverade detta med att skyldigheten att betala årsavgiften inte följer av en ”handelstransaktion” i den mening som avses i denna lag, utan av artikel 71 i lagen om fastighetsförvaltning och artikel 238 i civillagen. Samma domstol konstaterade dessutom att finansministeriet inte var part i avtalet av den 15 maj 2014, genom vilket New Media förvärvade den tidsobegränsade nyttjanderätten till den aktuella marken.
- 24 Finansministeriet överklagade domen till Sąd Okręgowy w Opolu (Regionaldomstolen i Opole, Polen), som är den hänskjutande domstolen. Finansministeriet har bestritt avslaget på sin begäran om betalning av ränta med stöd av lagen av den 8 mars 2013 och har gjort gällande att tvisten i det nationella målet omfattas av den lagens tillämpningsområde. Den tidsobegränsade nyttjanderätten ger, även om den är fastställd i lagen om fastighetsförvaltning, automatiskt upphov till ett avtalsförhållande mellan finansministeriet, fastighetsägaren, och nyttjanderättshavaren.
- 25 Enligt den hänskjutande domstolen uppkommer således frågan huruvida en för sent betald nyttjanderättsavgift gör det möjligt för finansministeriet att kräva dröjsmålsränta med stöd av lagen av den 8 mars 2013, genom vilken direktiv 2011/7 genomförs i polsk rätt, eller i enlighet med bestämmelserna i civillagen.
- 26 Den hänskjutande domstolen hyser för det första tvivel om huruvida upplåtelse av tidsobegränsad nyttjanderätt till mark omfattas av begreppen ”leverans av varor” eller av ”tillhandahållande av tjänster”, i den mening som avses i artikel 2 led 1 i direktiv 2011/7, och följaktligen huruvida den årliga avgift som ska erläggas som ersättning för denna nyttjanderätt kan omfattas av begreppet ”handelstransaktion” i den mening som avses i denna bestämmelse.
- 27 Den hänskjutande domstolen vill vidare få klarhet i huruvida denna årliga avgift utgör en transaktion mellan ett ”företag” och en ”offentlig myndighet” och därmed utgör en ”handelstransaktion” i den mening som avses i artikel 2 led 1 i direktiv 2011/7. I den mån som New Media inte förvärvade nyttjanderätten från finansministeriet utan från den tredje part som finansministeriet ursprungligen hade upplåtit nyttjanderätten till, vill den hänskjutande domstolen särskilt få klarhet i huruvida endast denna ursprungliga upplåtelse, i vilken finansministeriet var part, omfattas av begreppet ”handelstransaktion”, eller om New Media ska anses ha efterträtt sin avtalspart, vilket får till följd att verkningarna av denna ursprungliga upplåtelse mellan denna avtalspart och finansministeriet utvidgas till att omfatta även New Media och finansministeriet.

- 28 För det fall att den aktuella situationen omfattas av begreppet ”handelstransaktioner”, i den mening som avses i artikel 2 led 1 i direktiv 2011/7, vill den hänskjutande domstolen slutligen få klarhet i huruvida denna handelstransaktion tidsmässigt omfattas av direktivets tillämpningsområde, såsom det införlivats med polsk rätt genom lagen av den 8 mars 2013. Den hänskjutande domstolen har preciserat att den polska lagstiftaren, i enlighet med möjligheten i direktiv 2011/7, har undantagit avtal som ingåtts före den 16 mars 2013 från tillämpningsområdet för lagen av den 8 mars 2013. Eftersom den tidsobegränsade nyttjanderätten i det nationella målet ursprungligen hade upplåtits den 5 december 1990, är det endast överlåtelsen av denna nyttjanderätt till New Media den 15 maj 2014 som omfattas av direktiv 2011/7.
- 29 Mot denna bakgrund beslutade Sąd Okręgowy w Opolu (Regionaldomstolen i Opole) att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till EU-domstolen:
- ”1) Ska bestämmelserna i artikel 2 led 1 i [direktiv 2011/7], tolkas så, att de utgör hinder för en tolkning av bestämmelserna i artikel 2 och artikel 4.1 i [lagen av den 8 mars 2013], enligt vilken begreppet varor inte omfattar fast egendom, och begreppet leverans av varor inte omfattar beviljande av tidsobegränsad nyttjanderätt till fast egendom, i den mening som avses i artikel 232 och följande artiklar i [civillagen], eller att denna verksamhet inte kan betraktas som tillhandahållande av tjänster?
 - 2) Om fråga 1 besvaras jakande: Ska bestämmelserna i artikel 2 led 1 i [direktiv 2011/7], tolkas så, att de utgör hinder för en tolkning av bestämmelsen i artikel 71 och följande artiklar i [lagen om fastighetsförvaltning] och artikel 238 i [civillagen], enligt vilken det i samband med finansministeriets uttag av årliga avgifter för tidsobegränsad nyttjanderätt för aktörer som bedriver ekonomisk verksamhet men som inte ursprungligen beviljats tidsobegränsad nyttjanderätt av finansministeriet utan erhållit en sådan rättighet från andra nyttjanderättshavare, inte är fråga om någon handelstransaktion och inte någon offentlig myndighet, i den mening som avses i artikel 2 led 1 och 2 led 2 i ovannämnda direktiv och artiklarna 2 och 4.1 i [lagen av den 8 mars 2013], alternativt, att en sådan verksamhet inte omfattas av bestämmelserna i ovannämnda direktiv och lag?
 - 3) För det fall att frågorna 1 och 2 besvaras jakande. Ska bestämmelserna i artikel 12.4 i [direktiv 2011/7] och artikel 6.3 b i [direktiv 2000/35] tolkas så, att de utgör hinder för en tolkning av artikel 15 i [lagen av den 8 mars 2013], och av artikel 12 i ustawa o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (lagen om betalningsfrister vid handelstransaktioner), av den 12 juni 2003 [(Dz. U. 2003, nr 139, position 1323)], enligt vilken det inte är möjligt att tillämpa bestämmelserna i ovannämnda direktiv eller i den lag varigenom detta direktiv införlivas, på avtal som reglerar försäljning av tidsobegränsad nyttjanderätt till den aktuella nyttjanderättshavaren som är skyldig att betala årliga avgifter, och som ingåtts efter den 28 april 2013 och den 1 januari 2004, i de fall där finansministeriet, före den 28 april 2013 och den 1 januari 2004, beviljade den tidsobegränsade nyttjanderätten till marken till en annan aktör?”

Prövning av tolkningsfrågorna

Den andra frågan

- 30 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra frågan, som ska prövas först, eftersom den avser det första villkoret i artikel 2 led 1 i direktiv 2011/7 för att en transaktion ska kunna kvalificeras som "handelstransaktion" i den mening som avses i denna bestämmelse. Den hänskjutande domstolen vill med denna fråga få klarhet i huruvida detta begrepp ska tolkas så, att det omfattar en situation där en offentlig myndighet tar ut en avgift som ska betalas som ersättning för en tidsobegränsad nyttjanderätt till mark från ett företag i förhållande till vilket den offentliga myndigheten är borgenär.
- 31 Domstolen erinrar inledningsvis om att enligt artikel 1.2 i direktiv 2011/7 ska direktivet tillämpas på alla betalningar som görs som ersättning vid "handelstransaktioner" och att detta begrepp definieras i artikel 2 led 1 i direktiv 2011/7 såsom "transaktioner mellan företag eller mellan företag och offentliga myndigheter som leder till leverans av varor eller tillhandahållande av tjänster mot ersättning". Sistnämnda bestämmelse ska tolkas mot bakgrund av skälen 8 och 9 i direktivet, av vilka det framgår att direktivet avser alla betalningar som görs som ersättning vid handelstransaktioner, inklusive betalningar mellan privata företag, med undantag för transaktioner med konsumenter och andra typer av betalningar (dom av den 9 juli 2020, RL (Direktiv om bekämpande av sena betalningar), C-199/19, EU:C:2020:548, punkt 22 och där angiven rättspraxis).
- 32 I artikel 2 led 1 i direktiv 2011/7 anges således två villkor för att en transaktion ska kunna kvalificeras som "handelstransaktion" i den mening som avses i denna bestämmelse och således omfattas av direktivets tillämpningsområde, såsom det definieras i artikel 1.2 i direktivet. För det första ska transaktionen genomföras antingen mellan företag eller mellan företag och offentliga myndigheter. För det andra ska den leda till leverans av varor eller tillhandahållande av tjänster mot ersättning (dom av den 9 juli 2020, RL (Direktiv om bekämpande av sena betalningar), C-199/19, EU:C:2020:548, punkt 24).
- 33 Vad gäller det första av dessa villkor, vilket den aktuella tolkningsfrågan avser, definieras begreppet "offentlig myndighet" i artikel 2 led 2 i direktiv 2011/7 som "varje upphandlande myndighet enligt definitionen i artikel 2.1 a i [direktiv 2004/17] och i artikel 1.9 i [direktiv 2004/18], oavsett upphandlingens föremål eller värde". Såsom framgår av skäl 14 i direktiv 2011/7 antogs denna definition för att skapa enhetlighet i unionslagstiftningen.
- 34 Enligt dessa bestämmelser i direktiven 2004/17 och 2004/18 avser begreppet upphandlande myndighet "statlig, regional eller lokal myndighet, offentligrättsligt organ samt sammanslutning av en eller flera sådana myndigheter eller ett eller flera sådana organ".
- 35 Begreppet stat omfattar alla organ som utövar lagstiftande, verkställande och dömande befogenheter och ska, liksom begreppet upphandlande myndighet, ges en funktionell och vid tolkning (se, för ett liknande resonemang, dom av den 17 september 1998, kommissionen/Belgien, C-323/96, EU:C:1998:411, punkterna 27 och 28, och dom av den 5 oktober 2017, LitSpecMet, C-567/15, EU:C:2017:736, punkt 31 och där angiven rättspraxis).
- 36 Begreppet "företag" i artikel 2 led 1 i direktiv 2011/7 definieras i sin tur i artikel 2 led 3 i detta direktiv som "varje organisation, utom en offentlig myndighet, som handlar inom sin oberoende ekonomiska eller yrkesmässiga verksamhet, även om den verksamheten bedrivs av en ensam

person”. Enligt denna definition kan en enhet som omfattas av begreppet ”offentlig myndighet”, i den mening som avses i artikel 2 led 2 i det direktivet, av denna anledning inte kvalificeras som ”företag” i den mening som avses i artikel 2 led 3 i detta direktiv.

- 37 Ordalydelsen i artikel 2 led 1 i direktiv 2011/7 gör det emellertid inte i sig möjligt att fastställa huruvida en transaktion där en offentlig myndighet är en borgenär till ett företag omfattas av begreppet handelstransaktioner i den mening som avses i denna bestämmelse och följaktligen omfattas av direktivets tillämpningsområde. Under dessa omständigheter ska hänsyn, i enlighet med fast rättspraxis, tas till det sammanhang och de mål som eftersträvas med de föreskrifter som bestämmelsen ingår i (se, för ett liknande resonemang, dom av den 18 november 2020, Techbau, C-299/19, EU:C:2020:937, punkt 38, och dom av den 9 juli 2020, RL (Direktiv om bekämpande av sena betalningar), C-199/19, EU:C:2020:548, punkt 27).
- 38 Vad gäller det sammanhang som artikel 2 led 1 i direktiv 2011/7 ingår i anges i artikel 4.1 i direktivet att ”[m]edlemsstaterna ska säkerställa att borgenären vid handelstransaktioner, där gäldenären är en offentlig myndighet, utan att det krävs en påminnelse har rätt till lagstadgad ränta vid sen betalning vid utgången av den period som anges i punkterna 3, 4 eller 6, om [de] villkor [som anges i punkterna a och b] uppfylls”. Av detta följer att artikel 4 endast är tillämplig i en situation där den offentliga myndigheten är en gäldenär till ett företag.
- 39 Det ska för övrigt påpekas att artikel 3 i direktiv 2011/7 endast avser transaktioner mellan företag. Såsom framgår av punkt 36 i förevarande dom utesluter begreppet företag i direktivet uttryckligen att en offentlig myndighet, i den mening som avses i artikel 2 led 2 i direktivet, i egenskap av borgenär i förhållande till ett företag, kan omfattas av begreppet.
- 40 Det följer således av en jämförelse mellan bestämmelserna i artiklarna 2 led 2, 2 led 3, 3.1 och 4.1 i direktiv 2011/7, att när en offentlig myndighet, såsom i förevarande fall, är en borgenär till ett företag, omfattas denna situation inte av begreppet ”handelstransaktion” i den mening som avses i artikel 2 led 1 i detta direktiv.
- 41 Vad gäller de mål som eftersträvas med direktiv 2011/7 ska det påpekas att direktivet, såsom en åtgärd för tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning, enligt artikel 1.1 i direktivet har till syfte att ”bekämpa sena betalningar vid handelstransaktioner, för att se till att den inre marknaden fungerar väl och därigenom främja företagens, särskilt de små och medelstora företagens, konkurrenskraft”. I skäl 3 i direktivet anges i detta avseende att sena betalningar inverkar negativt på företagens likviditet och deras konkurrenskraft och lönsamhet.
- 42 Det framgår däremot av skäl 23 i direktiv 2011/7 att offentliga myndigheter i regel har mindre finansieringsproblem eftersom de har säkrare, mer förutsebara och mer kontinuerliga intäkter än företag, och kan få finansiering på bättre villkor än företag. Dessutom är offentliga myndigheter inte lika beroende som företag av att bygga upp stabila affärsförbindelser för att uppnå sina mål. Företag kan å sin sida ådra sig omotiverade kostnader om de offentliga myndigheterna betalar varor eller tjänster efter lång tid.
- 43 Med hänsyn till dessa skillnader mellan offentliga myndigheter och företag, särskilt små och medelstora företag, och till att de förstnämnda, såsom anges i skäl 9 i direktiv 2011/7, gör ett betydande antal betalningar till dessa företag, fann unionslagstiftaren det vara lämpligt att i artikel 4 i direktiv 2011/7 föreskriva bestämmelser som uteslutande är tillämpliga på företag som

har en penningfordran gentemot de offentliga myndigheter till vilka de har tillhandahållit varor eller tillhandahållit tjänster, utan att omfatta dessa offentliga myndigheter i deras egenskap av borgenärer till företag.

- 44 Det följer således av artikel 2 led 1 i direktiv 2011/7, tolkad mot bakgrund av det sammanhang i vilket den ingår och de mål som eftersträvas med detta direktiv, att när en offentlig myndighet, i den mening som avses i led 2 i denna artikel, har en penningfordran på ett företag, omfattas förhållandet mellan dessa båda enheter inte av begreppet "handelstransaktion" i den mening som avses i denna bestämmelse och följaktligen inte heller av direktivets tillämpningsområde.
- 45 I förevarande fall framgår det av beslutet om hänskjutande att det nationella målet har sitt ursprung i en försenad betalning till finansministeriet av en årlig avgift som ersättning för tidsobegränsad nyttjanderätt till mark som New Media gjort sig skyldig till. New Media är – i likhet med den person som överlätit denna nyttjanderätt – ett "företag" i den mening som avses i artikel 2 led 3 i direktiv 2011/7.
- 46 Eftersom finansministeriet, som omfattas av begreppet "offentlig myndighet" i den mening som avses i artikel 2 led 2 i direktiv 2011/7, har en penningfordran på företaget New Media som ersättning för nämnda nyttjanderätt, är det första villkoret för att en transaktion ska kunna kvalificeras som "handelstransaktion" i den mening som avses i artikel 2 led 1 i direktiv 2011/7, såsom det tolkats i punkt 44 i förevarande dom, inte uppfyllt. Under dessa omständigheter har finansministeriet inte rätt till lagstadgad ränta vid sen betalning enligt artikel 4.1 i direktivet.
- 47 Mot bakgrund av det ovan anförda ska den andra frågan besvaras enligt följande: Begreppet "handelstransaktion", i den mening som avses i artikel 2 led 1 i direktiv 2011/7, ska tolkas så, att det inte omfattar en situation där en offentlig myndighet tar ut en avgift som ska betalas som ersättning för en tidsobegränsad nyttjanderätt till mark från ett företag i förhållande till vilket den offentliga myndigheten är borgenär.

Den första och den tredje frågan

- 48 Med hänsyn till svaret på den andra frågan saknas anledning att besvara den första och den tredje frågan.

Rättegångskostnader

- 49 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (nionde avdelningen) följande:

Begreppet "handelstransaktion", i den mening som avses i artikel 2 led 1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/7/EU av den 16 februari 2011 om bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner, ska tolkas så, att det inte omfattar en situation där en offentlig myndighet tar ut en avgift som ska betalas som ersättning för en tidsobegränsad nyttjanderätt till mark från ett företag i förhållande till vilket den offentliga myndigheten är borgenär.

Underskrifter